

3. Bygninger og anlegg

3.2. Trevirke. Sopp- og insektangrep: Rosenkjuke

Dette informasjonsblad er utarbeidet av Mycoteam as, konsulenter i sopp- og insektspørsmål, på oppdrag av Riksantikvaren.

Se også informasjonsblad med generelle opplysninger om sopp- og insektangrep i trevirke..

Utgitt oktober 1991.

Fotografisk opptrykk 2010.

Trykk: DMT kommunikasjon AS

Rosenkjuke (*Fomitopsis rosea*)

Beskrivelse

Fruktlegemet til rosenkjuke er 2-5 (10) cm stort, hovformet eller puteformet. I hus er rosenkjuke oftest puteformet. Oversiden er først rosa, siden med en brunsvart skorpe. Undersiden (porelaget) er grårosa, tett besatt med ørsmå hull (porer). Fruktlegemet er flerårig og det kan fortsette sin vekst når det er tilgang på fuktighet.

Rosenkjuke tåler tilsynelatende lang uttørring.

Rosenkjuke er en sopp som forekommer i trematerialer med store dimensjoner, for eksempel i tømmer i laftede bygninger. Den er relativt ofte funnet i eldre tømmerhus, i gamle trekirker og i bærekonstruksjoner i teglsteinsbygninger fra århundreskiftet. Soppen kan overleve tørkeperioder og fortsette veksten ved ny fukttilgang.

Rosenkjuke forårsaker brunrâte. Det er karakteristisk at veden sprekker opp i middels store sprekke-

klosser (0,5 - 1 cm) og at overflaten på trematerialene tilsynelatende er intakt. Angrep kan lokalt bli omfattende, men utviklingshastigheten er relativt lav.

Behandling

1. All fukttilgang må stanses. Soppen overlever langvarig uttørring.
2. Materialer hvor bæreevnen er svekket, fjernes med en sikkerhetssone på ca 20 cm. Materialer som ikke er synlig svekket, kan beholdes hvis man kan unngå fare for ny oppfukting.
3. Kjemisk sanering er ikke nødvendig.

Bemerkninger

Rosenkjuke ser ut til å være knyttet til eldre bygninger. Om dette skyldes byggemetoder eller materialvalg, er ikke kjent. Soppen har ingen kjente forvekslingsarter i bygninger.

Rosenkjuke forekommer oftest i materialer med store dimensjoner, slik vi ser et eksempel på her. Fruktlegemet har form som hoven på en hest.

